

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-20

Vår referens

Kristian Berghult

Utredningssekreterare

kristian.berghult@malmo.se

Revidering av Program för den nationella minoriteten samer; nu fråga om remiss

GYVF-2026-138

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig kring remiss från stadskontoret: ”Revidering av Program för den nationella minoriteten samer”.

Förvaltningen föreslår att nämnden anser att det föreslagna programmet för den nationella minoriteten samer är bra och tydliggör förutsättningarna för Malmö stad och nämnden att arbeta för den nationella minoritetens mänskliga rättigheter, i enlighet med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter. De revideringar som föreslås är också väl genomtänkta utifrån förändrad lagstiftning.

Förvaltningen föreslår att nämnden påpekar vikten av att arbetet med handlingsplan för romer, planer mot rasism och program för nationella minoriteter samordnas av stadskontoret på ett systematiskt sätt inom ramen för arbetet med mänskliga rättigheter med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter som en övergripande plan.

Förvaltningen föreslår att nämnden påpekar att nämndens arbete med att implementera och följa upp det reviderade programmet kommer att kräva förtydligande från stadskontoret, exempelvis hur nämnden ska tolka ”höja kunskapen om” minoriteten, från att tidigare ha formulerats som ”höja medvetenheten om”. Förtydligande kan vara exempelvis kunskapsstöd.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande med arbetsutskottets tillägg och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Följebrev Expediering av beslut Revidering av Program för den nationella minoriteten samer (STK-2024-401)

- Remissversion förslag på reviderat program för den nationella minoriteten samer (STK-2024-401)
- Beslut KSAU 260112 Revidering av Program för den nationella minoriteten samer; nu fråga om remiss (STK-2024-401)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260112 Revidering av Program för den nationella minoriteten samer (STK-2024-401)
- Malmö stads policy - Nationella minoriter - reviderad 2024((STK-2024-401)
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2026-03-27 Revidering av Program för den nationella minoriteten samer; nu fråga om remiss (tillägg efter AU)
- Förslag till yttrande över Revidering av Program för den nationella minoriteten samer; nu fråga om remiss (tillägg efter AU)
- Protokollsutdrag §36 GVNAU 2026-03-18 Revidering av Program för den nationella minoriteten samer; nu fråga om remiss

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2026-03-18

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026-03-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig kring remiss från stadskontoret: ”Revidering av program för nationella minoriteten samer”. I denna tjänsteskrivelse tas i huvudsak upp de frågor som påverkar nämndens verksamheter direkt eller indirekt.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Malmö stad beslutade den 22 maj 2014 om ”Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter”. Syftet med policyn är att säkerställa att Malmö stad arbetar aktivt med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter utifrån rådande lagstiftning.

Policyn kompletterades 2016 med särskilda program för de nationella minoriteterna sverigefinnar, judar, samer och tornedalingar samt en handlingsplan för den nationella minoriteten romer. Policy och program ska ses över i slutet av varje mandatperiod för att se om det finns behov av revidering. Stadskontoret har gjort bedömningen att det finns behov av att revidera programmen för de nationella minoriteterna så att den överensstämmer med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Stadskontoret ger i detta ärende Malmö stads nämnder möjlighet att yttra sig om följande två frågeställningar:

2. Har er nämnd några övergripande synpunkter på innehållet i det förslagna programmet för den nationella minoriteten?
3. Vilka möjligheter och utmaningar ser er nämnd med de ändringar som gjorts i föreslaget program?

Reviderat program

Stadskontoret har i arbetet med det reviderade programmet haft samråd med berörd minoritet. Utifrån de av stadskontoret identifierade aktuella områden för revidering samt synpunkter och förslag som lyfts av samrådsdeltagare har ett utkast till reviderat "Program för den nationella minoriteten samer" tagits fram av stadskontoret. Synpunkter och förslag från samråd beaktas i det reviderade programmet alternativt i det kommande arbetet med implementering av programmet.

Nedan presenteras ett urval av förtydliganden, uppdateringar och tillägg som gjorts i förslaget till reviderat program:

- Samer benämns till största del som urfolket samer i programmet. I de fall där urfolk lämnas utelämnas, sker detta av redaktionella skäl för att undvika upprepningar.
- Samiska är ändrat till de samiska språken, det vill säga nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, umesamiska och sydsamiska.
- Utifrån Malmö stads policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet ska Malmö stad arbeta rättighetsbaserat, vilket också förtydligas i förslaget till reviderat program.
- Förtydligande har gjorts gällande de hänvisningar som görs i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till skollagen (2010:800) och socialtjänstlagen (2025:400). Samt förtydligande om att det i bibliotekslag (2013:801) anges att biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.
- Förtydligande har gjorts av hur Malmö stad arbetar med urfolket samers rättigheter, samiska, samråd och konsultation utifrån programmet.
- De målsättningarna i programmet tidigare handlat om att "höja medvetenhet om" den samiska minoriteten och dess rättigheter föreslås ändras till att "höja kunskap om".

- Inriktning för arbetet med att främja möjligheter för samiska Malmöbor att behålla och utveckla sin kultur har förtydligats.
- Inriktningar kring arbetet med de samiska språken har förtydligats.
- Förtydligande har gjorts av uppföljningsansvaret och när revidering av programmet ska ske.

Förslag till yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden yttrar sig i huvudsak endast om de frågor som påverkar nämndens verksamheter direkt eller indirekt.

Nämndens arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, i enlighet med Skollag (2010:800) och läroplaner för gymnasieskolan och vuxenutbildningen, bidrar till att säkerställa en trygg miljö för elever och personal samt säkerställer att deras rättigheter tillgodoses. Detta gäller exempelvis elever och personal med olika könsidentiteter/könsuttryck, sexuell läggning, elever och personal med funktionsvariationer samt elever och personal med särskild etnisk tillhörighet eller religion, särskilt kön och nationella minoriteter. Nämnden arbetar i enlighet med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter och med programmen för de nationella minoriteterna i nuvarande form.

Nämnden anser att det föreslagna programmet för den nationella minoriteten samer är bra och tydliggör förutsättningarna för Malmö stad och nämnden att arbeta för den nationella minoritetens mänskliga rättigheter, i enlighet med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter. De revideringar som föreslås är också väl genomtänkta utifrån förändrad lagstiftning.

I föreslaget program lyfts fram att samtliga nämnder och förvaltningar i Malmö stad ansvarar för att arbeta med urfolket samernas rättigheter och samiska med utgångspunkt i policyn för arbetet med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter och utifrån detta program. Detta innebär att informera minoritetsgruppen, medarbetare i Malmö stad och övriga Malmöbor om de rättigheter och skyldigheter som lagen medför. Det innebär också att behov av tjänster och service ska identifieras i samråd med samisktalande och samer. Stadskontoret ansvarar för att samordna detta arbete i staden.

Nämnden påpekar vikten av att arbetet med handlingsplan för romer, planer mot rasism och program för nationella minoriteter samordnas av stadskontoret på ett systematiskt sätt inom ramen för arbetet med mänskliga rättigheter med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter som en övergripande plan.

Implementering och genomförande i nämndens verksamheter skulle underlättas om samtliga nationella minoriteter återfinns i ett samlat program.

Nämnden påpekar vidare att nämndens arbete med att implementera och följa upp det reviderade programmet kommer att kräva förtydligande från stadskontoret, exempelvis hur nämnden ska tolka "höja kunskapen om" minoriteten, från att tidigare ha formulerats som "höja medvetenheten om". Förtydligande kan vara exempelvis kunskapsstöd. Nämnden anser att en bedömning av utmaningarna kring arbetet med de föreslagna programmen för de nationella minoriteterna kan först göras efter att krav och förutsättningar för nämndens arbete med programmen tydliggörs.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef